

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Πού και πώς>Επιτόκια

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [it](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Swipe to change

Επιτόκια

Ιταλία

1 Προβλέπεται το «νόμιμο επιτόκιο» στο κράτος μέλος σας; Εάν ναι, πώς ορίζεται το «νόμιμο επιτόκιο» στο εν λόγω κράτος μέλος;

Στην Ιταλία, προβλέπεται νόμιμο επιτόκιο, το οποίο προστίθεται στην οικονομική οφειλή.

Νομική βάση για την εφαρμογή του νόμιμου επιτοκίου είναι το άρθρο 1282 του ιταλικού αστικού κώδικα (*Codice Civile*), το οποίο ορίζει ότι οι απαιτητές και εκκαθαρισμένες αξιώσεις παράγουν αυτοδικαίως τόκους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά βάσει νόμου ή δύναμι σχετικής σύμβασης.

2 Εάν ναι, ποιο είναι το ύψος/οι συντελεστές και η νομική του βάση; Εάν προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές νόμιμου επιτοκίου, ποιες συνθήκες και όροι ισχύουν;

Το ύψος του **νόμιμου επιτοκίου** καθορίζεται σε ετήσια βάση από το ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών μέσω σχετικής υπουργικής απόφασης, που εκδίδεται έως τις 15 Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν προβεί σε σχετική συμφωνία επί του επιτοκίου, τότε ισχύει το επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί αμοιβαίως. Εντούτοις, η σχετική συμφωνία πρέπει να έχει γίνει εγγράφως και το σχετικό επιτόκιο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό που προβλέπει ο νόμος για την καταπολέμηση της τοκογλυφίας (νόμος αριθ. 108 της 7ης Μαρτίου 1996), διότι διαφορετικά το επιτόκιο θα χαρακτηριστεί τοκογλυφικό, και, ως εκ τούτου, άκυρο. Στην περίπτωση αυτή, δεν οφείλονται τόκοι (άρθρο 1815 του ιταλικού αστικού κώδικα).

Εάν οι αντισυμβαλλόμενοι έχουν αποφασίσει να εφαρμόσουν συμβατικό επιτόκιο, αλλά δεν έχουν ορίσει το σχετικό ποσοστό, τότε εφαρμόζεται το νόμιμο επιτόκιο.

Στην ιταλική έννομη τάξη, το καθεστώς που διέπει τον **τόκο υπερημερίας** διαφέρει εν μέρει από εκείνο του νόμιμου τόκου. Ο τόκος υπερημερίας έχει τιμωρητικό χαρακτήρα (για τον οφειλέτη) και αποζημιωτικό χαρακτήρα (για τον πιστωτή). Συνδέεται με τη μη εκπλήρωση οικονομικής υποχρέωσης που προκύπτει λόγω καθυστερημένης καταβολής ή μη καταβολής της παροχής εντός της νόμιμης ή συμβατικής προθεσμίας. Η δυνατότητα διεκδίκησης του τόκου προϋποθέτει την υπερημερία του οφειλέτη. Ο οφειλέτης καθίσταται «υπερήμερος» όταν καθυστερεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Για να στοιχειοθετείται υπερημερία, πρέπει να έχει παρέλθει η δήλη ημέρα και ο πιστωτής πρέπει να έχει ήδη προβεί σε σχετική όχληση, ήτοι να έχει κοινοποιήσει επίσημο έγγραφο στον οφειλέτη με τον οποίο να τον καλεί να προβεί στη ληξιπρόθεσμη παροχή.

Δυνάμει του αστικού κώδικα, το επιτόκιο υπερημερίας ισούται με το νόμιμο επιτόκιο ή με επιτόκιο που ορίζει ο νόμος. Εντούτοις, εάν οφειλόταν επιτόκιο υψηλότερο του νόμιμου επιτοκίου πριν από την όχληση του οφειλέτη προς καταβολή, τότε το επιτόκιο υπερημερίας ανέρχεται στο ίδιο ποσοστό (άρθρο 1224 του αστικού κώδικα).

Το άρθρο 1284 του ιταλικού αστικού κώδικα ορίζει ότι το νόμιμο επιτόκιο καθορίζεται σε ετήσια βάση με σχετική απόφαση του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Με απόφαση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ιταλικής Δημοκρατίας, ο υπουργός μεταβάλλει το επιτόκιο με βάση τη μέση ακαθάριστη ετήσια απόδοση των κρατικών ομολόγων μέγιστης διάρκειας 12 μηνών, λαμβανομένου υπόψη του δείκτη πληθωρισμού που καταγράφηκε κατά το εν λόγω έτος. Το σχετικό ποσοστό καθορίζεται το αργότερο μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου του έτους που προηγείται αυτού στο οποίο έχει εφαρμογή το επιτόκιο. Εάν, μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου, δεν έχει καθοριστεί ακόμη το νέο επιτόκιο, τότε παραμένει σε ισχύ και αμετάβλητο το υφιστάμενο επιτόκιο για το επόμενο έτος. Από την 1η Ιανουαρίου 2017, το νόμιμο επιτόκιο είναι 0,1 %.

Ενδεικτικός πίνακας διαχρονικής μεταβολής του επιτοκίου από το 2010:

1 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2010 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010	Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) της 4ης Δεκεμβρίου 2009
1,5 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2011 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011	ΥΑ της 7ης Δεκεμβρίου 2010
2,5 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013	ΥΑ της 12ης Δεκεμβρίου 2011
1 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014	ΥΑ της 12ης Δεκεμβρίου 2013
0,5 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015	ΥΑ της 11ης Δεκεμβρίου 2014
0,2 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2016	ΥΑ της 11ης Δεκεμβρίου 2015
0,1 %	Από την 1η Ιανουαρίου 2017 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017	ΥΑ της 7ης Δεκεμβρίου 2016

Συμφωνία για τη θέσπιση επιτοκίου υψηλότερου από το νόμιμο επιτόκιο πρέπει να γίνεται εγγράφως, ενώ τυχόν παράλειψη του εν λόγω απαιτούμενου τύπου συνεπάγεται την εφαρμογή του νόμιμου επιτοκίου.

Εάν οι αντισυμβαλλόμενοι δεν έχουν ορίσει επιτόκιο, τότε ισχύει το νόμιμο επιτόκιο, που ισούται με το επιτόκιο που προβλέπεται δυνάμει της ειδικής νομοθεσίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, αρχής γενομένης από την ημερομηνία κατάθεσης του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου (βλ. παρακάτω). Ο εν λόγω κανόνας εφαρμόζεται ομοίως και για το εισαγωγικό έγγραφο διαιτητικής διαδικασίας.

Ειδική νομοθεσία για τις καθυστερήσεις πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές

Ο Ιταλός νομοθέτης εξέδωσε το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 231/2002, όπως έχει τροποποιηθεί, με σκοπό την εφαρμογή της οδηγίας 2000/35/EK για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές. Το εν λόγω νομοθέτημα προβλέπει ρητά ως επιτόκιο υπερημερίας στις εμπορικές συναλλαγές ποσοστό υψηλότερο του νόμιμου επιτοκίου. Με βάση το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 231/2002, ως εμπορικές συναλλαγές νοούνται «πάσης φύσεως σύμβαση μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, η οποία αφορά αποκλειστικά ή κυρίως την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής». Εξάλλου, το διάταγμα ορίζει ότι, στο πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής, «οποιοσδήποτε υφίσταται αδικαιολόγητα καθυστέρηση πληρωμών δικαιούται αυτοδικαίως την καταβολή τόκων υπερημερίας, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη όχληση, ενώ οι τόκοι υπολογίζονται από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας προς καταβολή», εκτός εάν ο οφειλέτης δύναται να αποδείξει ότι η μη καταβολή δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του.

Δυνάμει του εν λόγω νομοθετήματος, το επιτόκιο υπερημερίας στις εμπορικές συναλλαγές βασίζεται στο ποσοστό που θεσπίζει ετησίως ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών και συνοψίζεται στον κατωτέρω πίνακα, με τις ακόλουθες διευκρινίσεις: α) για το πρώτο εξάμηνο του έτους στο οποίο σημειώνεται η υπερημερία, εφαρμόζεται το επιτόκιο που ήταν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του εν λόγω έτους, β) για το δεύτερο εξάμηνο του έτους στο οποίο σημειώνεται η υπερημερία, εφαρμόζεται το επιτόκιο που ήταν σε ισχύ την 1η Ιουλίου του εν λόγω έτους.

Ενδεικτικός πίνακας διαχρονικής μεταβολής του επιτοκίου από το 2010:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΥΠΗΡΗΜΕΡΙΑΣ δυνάμει του νομοθετικού διατάγματος 231/2002 όπως τροποποιήθηκε με το νομοθετικό διάταγμα 192/2012					Συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν πριν από τις 31.12.2012
Από	Έως	Επιτόκιο ΕΚΤ	Συντελεστής προσαύξησης	Σύνολο	Συνολικό ποσοστό
1/1/2010	30/6/2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
1/1/2010	31/12/2010	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
1/1/2011	30/6/2011	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
1/7/2011	31/12/2011	1,25 %	7,00 %	8,25 %	8,25 %
1/1/2012	30/6/2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
1/7/2012	31/12/2012	1,00 %	7,00 %	8,00 %	8,00 %
1/1/2013	30/6/2013	0,75 %	8,00 %	8,75 %	7,75 %
1/7/2013	31/12/2013	0,50 %	8,00 %	8,50 %	7,50 %
1/1/2014	30/6/2014	0,25 %	8,00 %	8,25 %	7,25 %
1/7/2014	31/12/2014	0,15 %	8,00 %	8,15 %	7,15 %
1/1/2015	31/12/2015	0,05 %	8,00 %	8,05 %	7,05 %
1/1/2016	30/6/2016	0,05 %	8,00 %	8,05 %	7,05 %
1/7/2016	31/12/2016	0,00 %	8,00 %	8,00 %	7,00 %

3 Εάν χρειάζεται, υπάρχουν περαιτέρω διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του νόμιμου επιτοκίου;

4 Υπάρχει ελεύθερη ηλεκτρονική πρόσβαση στη νομική βάση που αναφέρεται ανωτέρω;

Υπάρχουν πολυάριθμοι δικτυακοί τόποι που προσφέρουν δωρεάν λογισμικό για τον υπολογισμό των νόμιμων τόκων και των τόκων υπερημερίας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/01/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.